

Tieliikennelain kokonaisuudistus HE 180/2017

Liikenneturvan huomioita

Tieliikennelaki ”v. 3.0”

- TLL 1957 (29.3.1957/143) - 14 §:ää, voimaan 1.12.1957 (kumottiin laki moottoriajoneuvoliikenteestä 1926/156)
- TLL 1981 (3.4.1981) – 109 §:ää, voimaan 1.4.1982
- TLL 2018 – HE 180/2017, ehdotus: 195 §:ää, voimaan ?

Asetukset lain tasolle

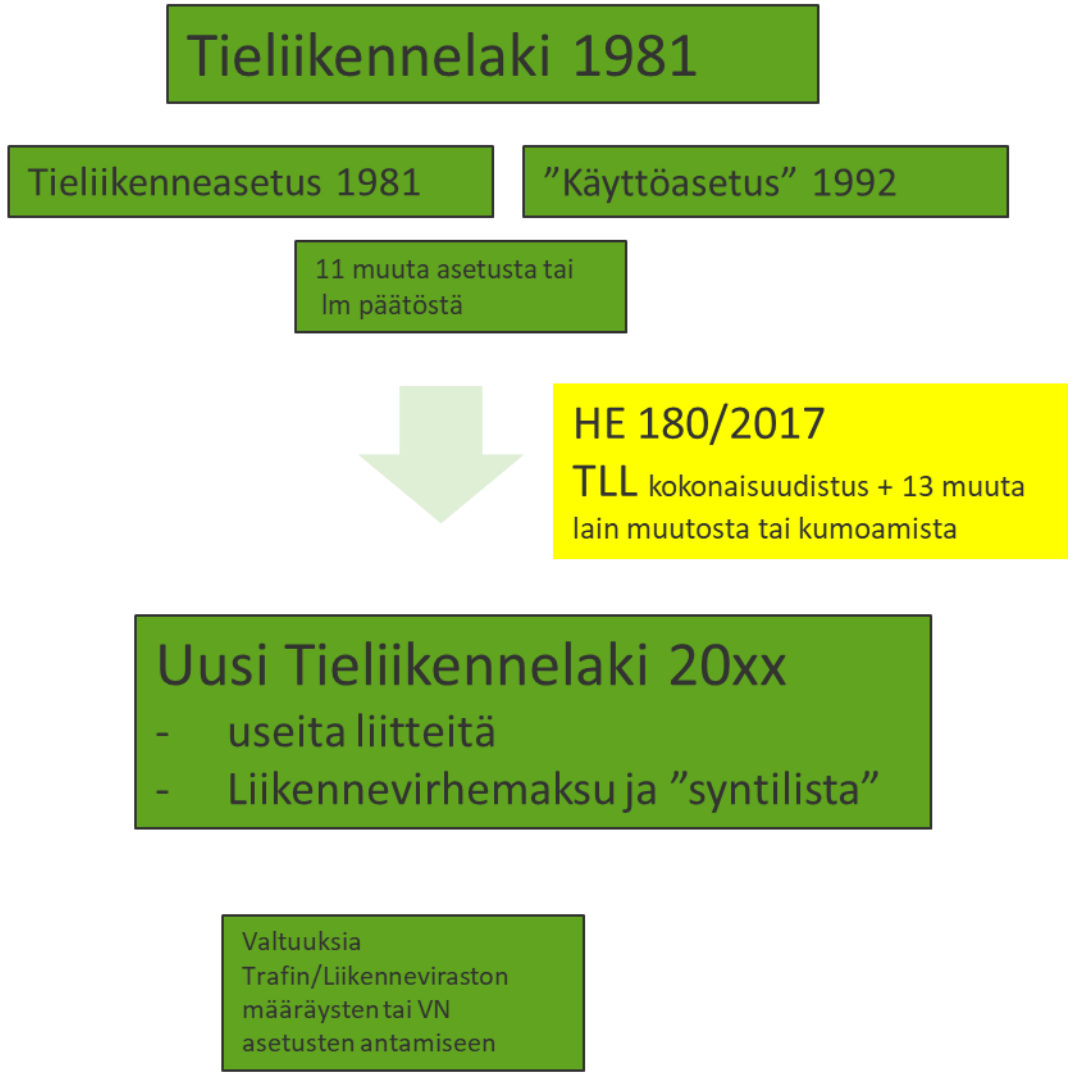

Jalankulkijan heijastimen ja pyöräilijän kypärän käyttösäännökset

- **Liikenneturvallisuuden kannalta erittäin kannatettavaa, että käyttösäännökset säilyvät tieliikennelaissa.**
- Heijastimen käyttösäännös (13 §) […yleensä käytettävä…]
- Pyöräilykypärän käyttösäännös (92 §) […yleensä käytettävä…]
- ” Yleensä ”-muotoilua pidetään juridisesti ei-toivottuna – sen sijaan Liikenneturva esittää muotoilua ilman ”yleensä”-sanaa. Sanktioimattomuus toteutuu silti, koska pp-kypärän käyttämättömyys ei sisälly 167 §:ssä rangaistavien rikkeiden listaan.

Kuolleet ja vakavasti loukkaantuneet – koko maa

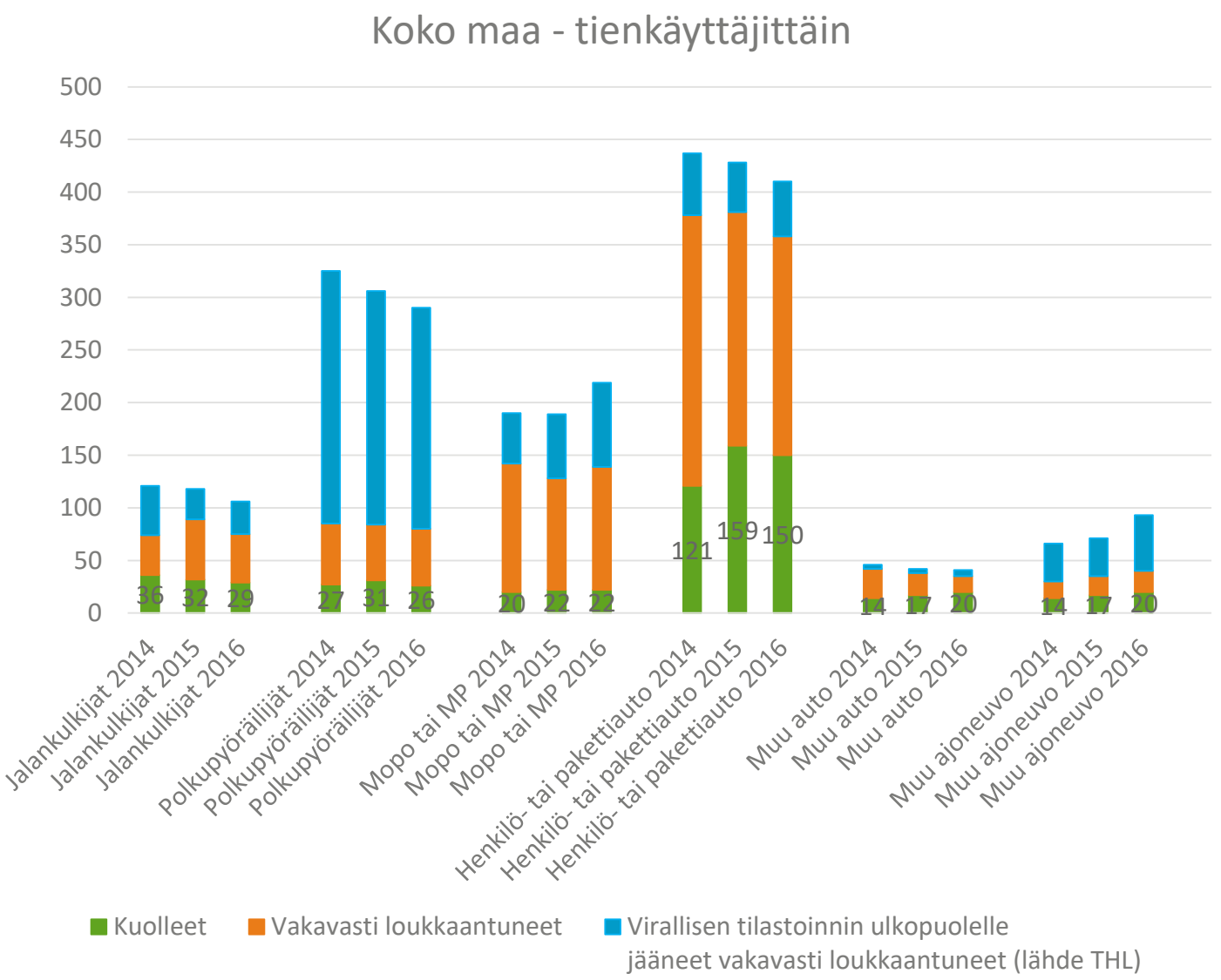

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Pyörätien jatkeen merkintä

Liite 4: L4 Pyörätien jatke

Pyörätien jatke merkitään vain jos väistämisvelvollisuus ajorataa ylittäviä kohtaan on osoitettu liikennemerkillä B5, B6 tai B7. Pyörätien jatke merkitään myös liikennevalo-ohjatussa ajoradan ylityskohdassa.

Siirtymäsäännökset 195 §:

Pyörätien jatkeen tiemerkintä tulee merkitä liitteen 4 taulukossa 2 säädetyllä tavalla ***kahden vuoden kuluessa*** *tämän lain voimaantulosta.*

B5

B6

Lisäkilpi H25.1 merkin yhteydessä osoittaa, että tietä risteää kaksisuuntainen pyörätie.

B7

Merkillä osoitetaan, että ajoneuvon on väistettävä ajorataa pyörätien jatkeella ylittävää polkupyöräilijää. Merkillä voidaan osoittaa vain rakenteellisesti korotettu pyörätien jatke.

Uusi liikennemerkki B7 ”Väistämisvelvollisuus pyöräilijän tienylityspaikassa” on jossain määrin hämmentävä. Se muistuttaa suojatiemerkkiä, mutta on ryhmitelty ”Etuajo-oikeus ja väistämismerkkeihin” eikä ”sääntömerkkeihin” kuten suojatie. Merkki ei tuo mitään lisäarvoa merkkiin B6 (”kärkikolmio”) verrattuna, ja olisi hyvin korvattavissa kärkikolmioiden käytöllä ko. paikoissa.

Liikenneturva ei näe merkkiä tarpeellisena uudistuksena.

Liikenneturva kannattaa ehdotettua pyörätienjatkeen merkintätapaa, mikä helpottaa pyöräilijälle väistämisvelvollisuuden tunnistamista – huomioitava kuitenkin, että saattaa myös vähentää pyöräilijöiden varovaisuutta etuajo-oikeutetuksi merkityillä pp-tien jatkeilla.

Suojatietä pitkin saa ajaa pyörällä (joskus jopa autolla…)

18 § *Tien eri osien käyttö*

… Ajoneuvolla suojatiellä ajorataa ylitettäessä ei saa aiheuttaa vaaraa eikä haittaa jalankulkijalle.

- Pitkään vallinnut epätietoisuus/tulkinta: vrt.esim KKO:1996:125
- Tieliikenteen käsikirja 2017: ”Tulkintani mukaan kevyen liikenteen väylän tulee siten jatkua suojatien molemmin puolin, jotta ajoradan saisi ylittää ajamalla.”

Kaksisuuntaisen pyörätien merkintä

Liite 3, taulukko 4: D5 Pyörätie

Kaksisuuntainen pyörätie osoitetaan lisäkilvellä H23.2 tai H9.1. Jos kaksisuuntainen pyörätie on vain tien vasemmalla puolella ja ajoradan oikealla puolella olevan pientareen tai ajoradan oikean reunan käyttö on kulkureitin tai muun vastaavan syyn vuoksi turvallisempaa, polkupyöräilijä saa käyttää piennarta tai ajoradan oikeaa reunaa. Pyörätiellä ajettaessa on noudatettava, mitä tässä laissa säädetään ajoradalla ajamisesta.

Liikenneturva kannattaa ehdotettua kaksisuuntaisten pyöräteiden merkitsemistä lisäkilvellä.

Tämän lisäksi Liikenneturva ehdottaa liikennesäännöksi, että silloin kun pyörätie on molemmin puolin ajorataa, pyöräilijän tulee käyttää ajosuuntaan nähden oikeanpuoleista pyörätietä (kuten Tanskassa). Näin ”ajopuolen” valinta ei olisi pelkästään liikennemerkeistä pääteltävissä, vaan liikennesääntö ohjaisi puolen valintaa.

Nykyinen tyypillinen risteysjärjestely HE:n ehdotuksen mukaisin merkinnöin.

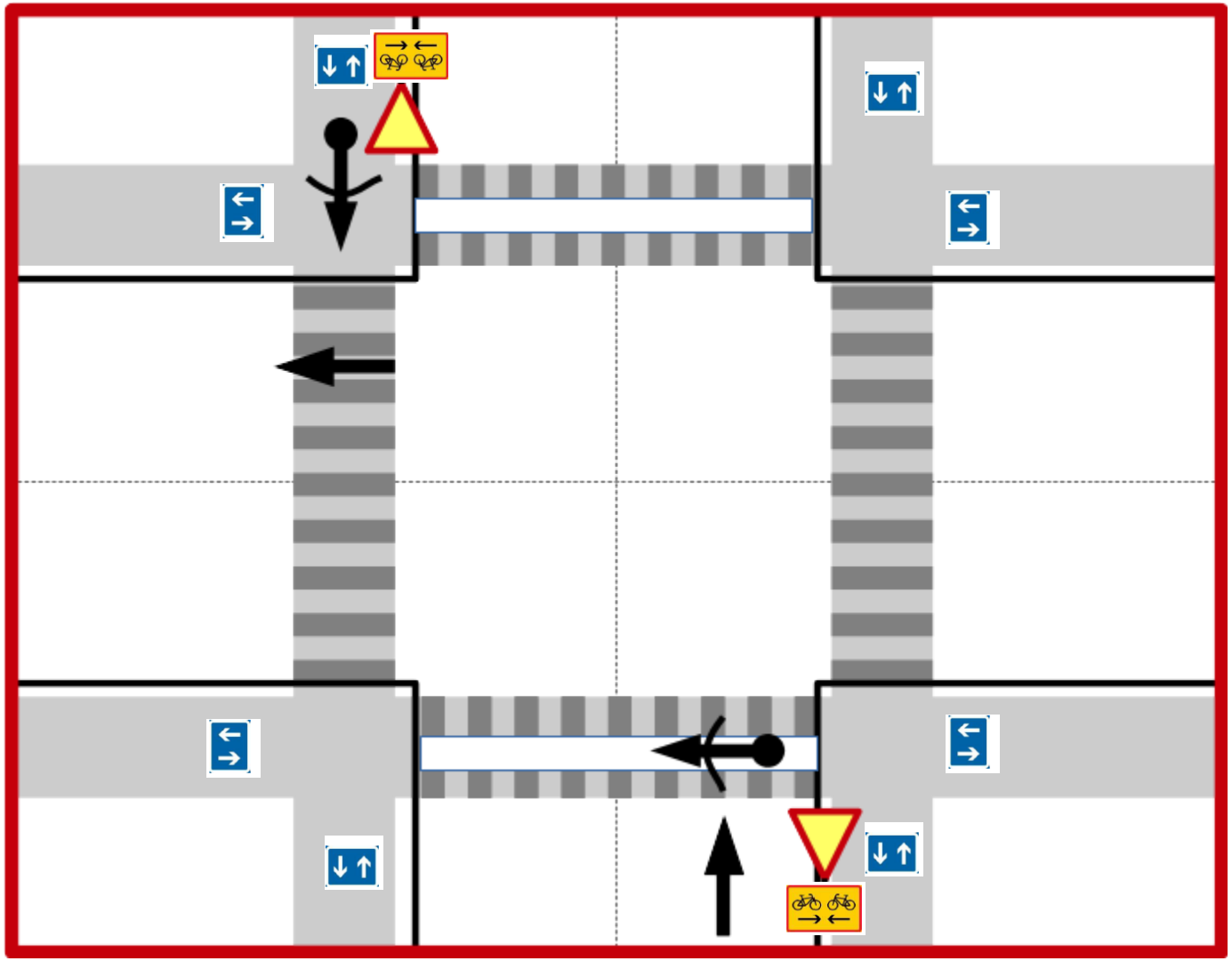

Pyöräkatu

45 § *Liikennemerkillä osoitetulla pyöräkadulla ajaminen, pysäyttäminen ja pysäköinti*
Ajettaessa ajoneuvolla liikennemerkillä osoitetulla pyöräkadulla on polkupyöräilijälle annettava esteetön kulku. Ajonopeus on sovitettava pyöräilyn mukaiseksi.
Ajoneuvolla pysäköinti pyöräkadulla on sallittu vain merkityllä pysäköintipaikalla.
Liikkumisesteisen pysäköintitunnuksella varustetun ajoneuvon saa pysäköidä pyöräkadun ajoradalla muuallekin, jos siitä ei aiheudu kohtuutonta haittaa.
Polkupyörän ja mopon saa pysäköidä pyöräkadulla myös jalkakäytävälle, jos se ei haittaa kohtuuttomasti jalkakäytävällä kulkemista.

Lakitekstin perusteella jalankulkijan asema pyöräkadulla jää epäselväksi. Ainoastaan yksityiskohtaisissa perusteluissa on sanottu, että pyöräkadulla on jalkakäytävä.

Myös kävelykadun merkki muuttuu

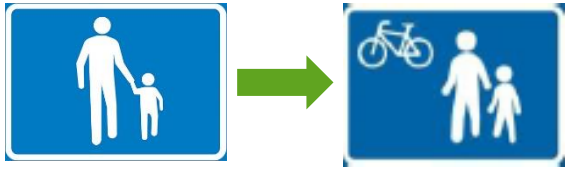

Pyöräilijöitä koskevat muutokset kootusti

- Ilmaistaan selvästi, että polkupyörällä (ja muullakin ajoneuvolla) saa ylittää ajoradan myös suojatien kohdalla mutta varoen jalankulkijaa [ks. 18 §]. Sillä ’laillistetaan’ esim. ns. rännikaduilta tai kävelykaduilta suojatien kohdalle pakotetut kadun ylitykset. Sillä myös kumotaan hyvin yleinen käsitys siitä, että ”suojatietä pitkin ei saa pyöräillä” – vrt esim. KKO:1996:125.

- Autoilijalla on edelleen varovaisuusvelvollisuus pyöräilijää ja jalankulkijaa kohtaan, mutta nyt täsmennetään, että myös pyöräilijällä on varovaisuusvelvollisuus jalankulkijaa kohtaan. [29 §]

- Pyöräilijä saa olla käyttämättä vain vasemmalla puolella olevaa pyörätietä ja ajaa sen sijaan ajoradalla [Liite 3, taulukko 4, merkki D5]. Nykyisessä asetuksessa tämä sallittu vain ”lyhyellä matkalla” (TLA 18 §).

- Muuten pyöräilijää koskevat velvollisuudet ovat käytännössä ennallaan, paitsi että pitää käyttää myös takavaloa pimeällä. [49 §]

Pyöräilijöitä koskevia liikenteenohjauksellisia muutoksia:

- Nyt pyörätien liikennemerkistä ei pysty päättelemään onko kyseessä yksisuuntainen vai kaksisuuntainen pyörätie. Jatkossa pyörätien kaksisuuntaisuus kerrotaan aina merkin lisäkilvellä ja sivusuunnan väistämisvelvolliselle autoilijalle kärkikolmion lisäkilvellä.

- Väistämisvelvollisuutta pyörätien jatkeilla tuetaan tiemerkinnöillä - nykyisin pyöräilijä ei pysty ylityspaikan merkinnöistä päättelemään, onko paikassa voimassa pyöräilijän väistämisvelvollisuus vai liikennemerkillä osoitettu autojen väistämisvelvollisuus.

- Yksisuuntaista katua saisi ajaa vastasuuntaan, jos se liikennemerkillä sallitaan. (Mahdollista nykyisinkin, mutta erittäin harvinaista – käytössä esim. Tampereella.)

- Kaupungeilla on mahdollisuus merkitä liikennemerkillä pyöräkatuja, jossa autot toimivat pyöräilijän ehdoilla.

- Selvennetään kääntyvän auton väistämisvelvollisuutta liikenneympyrästä poistuttaessa - väistettävä tietä ylittävää jalankulkijaa/pyöräilijää/mopoilijaa [24 §]

Sulkuviiva valkoiseksi

Kuvat: Liikenneviraston kelikamerat 29.3.2017

195 § *Siirtymäsäännökset*
Sulkuviiva tulee merkitä liitteen 4 taulukossa 1 säädetyllä tavalla **kolmen vuoden kuluessa** tämän lain voimaantulosta.

Liikenneturva ei kannata sulkuviivan värin muuttamista:

- **talviolosuhteissa keltainen viiva erottuu kuljettajalle paremmin**
- **autonomisten autojen kameratekniikka EI edellytä muutosta**
- ”Keltainen viiva” on vakiintunut käsite Suomessa

Pysäköinti vasemmalle taajamissa

- 36 §: …Taajamassa vasemmalle puolelle tietä pysäyttäminen ja pysäköinti on sallittu myös kaksisuuntaisella tiellä, jos se ei vaaranna eikä haittaa liikennettä.

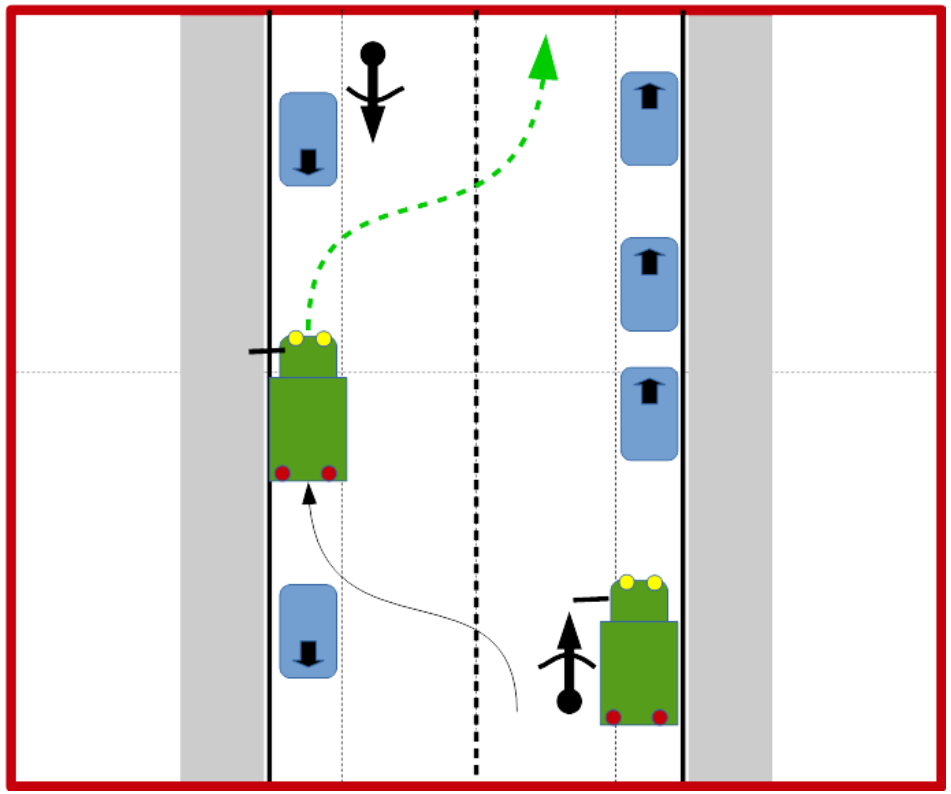

Liikenneturva suhtautuu varauksella ehdotukseen: Menettely on jossain määrin sujuvoittava toimintamahdollisuus, mutta on myös omiaan vaikeuttamaan liikenteen luottamus- ja ennakointivaatimuksia.

Päihtyneenä ajamisen keskeyttäminen

- *17 § Ajoneuvon kuljettajaa koskevat yleiset vaatimukset*
  Ajoneuvoa ei saa ajaa se, jolta sairauden, vian, vamman, väsymyksen **tai päihtymyksen vuoksi** taikka muusta vastaavasta syystä puuttuu siihen tarvittavat edellytykset.

- 183 § *Ajon estäminen päihtymyksen vuoksi*
  Jos nautitun alkoholin toteamiseksi tehtävässä kokeessa moottorikäyttöisen ajoneuvon tai raitiovaunun kuljettajan havaitaan nauttineen alkoholia, mutta kokeen tuloksen perusteella ei ole todennäköisiä syitä epäillä hänen syyllistyneen rattijuopumukseen, poliisimies, rajavartiomies ja tullimies **voivat kieltää ja tarvittaessa estää häntä kuljettamasta moottorikäyttöistä ajoneuvoa** tai raitiovaunua, kunnes hänen elimistössään ei enää ole havaittavaa määrää alkoholia.

Periaattessa kannatettavat muutokset. Jatkossa käytäntö osoittaa, miten poliisi tulee hyödyntämään puuttumiskeinon.

Useita nopeustasoon nousuun vaikuttavia muutoksia?

- Paketti- ja matkailuautot – nopeusrajoitus pois (myös vanhoilta, joilla nykyisin 80 km/h)
- Kevytperävaunut =>100 km/h (jarruttomat, ei katsastusta, ei talvirenkaita)
- Ylinopeusrikkomusten vaikutus ajokieltoon toistuvina (ajokorttilain 65§), ylinopeuden kynnys nousee: huomioidaan ylinopeudet >15 km/h (>60 km/h-rajoituksilla) ja >10 km/h (enintään 60 km/h –rajoituksilla)
- Liikennevirhemaksut ylinopeuksista ehdotetaan alemmaksi kuin nykyinen rikesakko

ylinopeus	Nop raj. Enint. 60 km/h	Nop.raj > 60 km/h
- 5 km/h	70 euroa	50 euroa
6 – 10 km/h	100 euroa	70 euroa
11 – 15 km/h	170 euroa	140 euroa
16 – 20 km/h	200 euroa	170 euroa

Nykyiset rikesakkorajat ylinopeuksista		
Ylinopeus	- 60 km/h	>60 km/h
7 – 15 km/h	170 euroa	140 euroa
16 – 20 km/h	200 euroa	200 euroa

Valojen käyttö

- Valojen ”värikoodi” lakiin (49 §) – ~ *ei saa näyttää eteenpäin punaista eikä taaksepäin valkoista tai keltaista* ~
- Hätävilkkukytkennän käyttäminen liikkuvassa ajoneuvossa (51 §)

Muutokset ovat kannatettavia

Kaistanvaihtoon joustavuutta

Jos risteävällä ajoradalla on ajosuunnassa kaksi tai useampia ajokaistoja, saa risteyksestä kuitenkin poistua sopivinta ajokaistaa käyttäen muu liikenne huomioon ottaen. (22 §)

- Liikenneturvan mielestä ehdotus on epätäsmällinen, ja hämärtää kaistanvaihtajan väistämisvelvollisuutta tilanteessa.

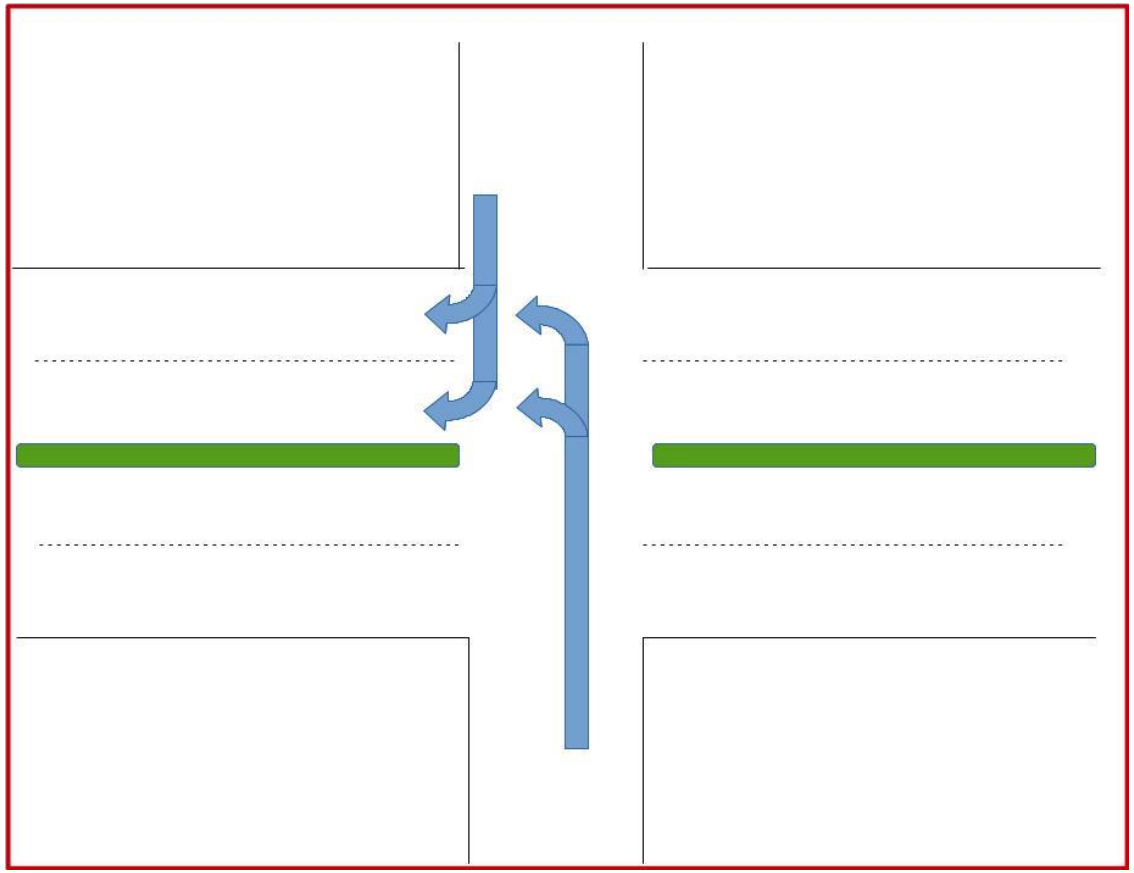

Talvi- ja nastarengassäännökset

105 §: Jos **sää tai keli sitä edellyttää**, marras-, joulu-, tammi-, helmi- ja maaliskuun aikana on käytettävä talvirenkaita:

Liikenneturva kannattaa ehdotusta, kunhan pidetään huoli siitä, että käsite “jos sää tai keli sitä edellyttää” voidaan osoittaa ja määritellä selkeästi siten, että sekä kansalainen että liikenteenvalvoja ovat asiasta yhtä mieltä.

C48 Merkillä kielletään nastarenkailla varustetulla moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ajo. Kielto ei koske ajoa tien varrella olevalle kiinteistölle, jos sille ei ole muuta ajokelpoista yhteyttä.

Liikenneturva suhtautuu varauksella ehdotukseen. Nastarenkaiden haittojen tai käytön rajoittamiseen pitäisi käyttää muita keinoja.

Vähimmäisnopeus ja vetoketju

D10 Merkissä oleva luku osoittaa ajoneuvon nopeuden kilometreinä tunnissa, jota ei saa alittaa, ellei liikennetilanne sitä edellytä. Merkki on voimassa merkkiin D11 saakka.
Merkki sijoitetaan ajoradan oikealle puolelle. Merkki voidaan lisäksi sijoittaa ajoradan vasemmalle puolelle. Merkkiä voidaan käyttää myös merkissä C36.

Liikenneturva suhtautuu varauksella ehdotukseen. Mikäli tavoitteena on kieltää sellaisilla ajoneuvoilla, joiden suurin sallittu rakenteellinen nopeus on rajoitettu (esim. mopoautot), pitäisi merkki kohdistaa suoraan niihin.

E30 Merkillä osoitetaan kahden ajokaistan yhdistyminen, jossa ajoneuvoilla vuorotellen siirrytään jatkuvalle ajokaistalle.

Liikenneturva suhtautuu varauksella ehdotukseen. Merkki johtaa epäselvään väistämisvelvollisuustilanteeseen. On huono liikennesuunnittelua, jos tällaista merkkiä joudutaan käyttämään. Merkin ulkoasu kuvaa huonosti “vetoketjuperiaatetta”.

Raskaita ajoneuvoja koskevia muutoksia

107 § ” Ajoneuvossa olevaa vaihtokuormakoria pidetään ajoneuvon kuormana.”

Osittain selventää määräyksiä mittojen osalta. Lisäksi tulisi edellyttää alleajolta suojaamista nykyistä paremmin.

Telipainorajoitusmerkit (vain kaksiakseliselle – muut taulukkona)

Luku merkissä / kolme akselia/	enemmän kuin kolme akselia	
14 t	18 t	20 t
18 t	23 t	26 t
21 t	27 t	30 t

Yksinkertaistaa liikennemerkkien asettamista – ammattikuljettajille riittävän selkeä, vaikka kaikkia telivaihtoehtoja ei erikseen liikennemerkeissä kuvata.

Vaikutukset liikenneturvallisuuteen?

4.1. Yhteiskunnalliset vaikutukset:

” Liikenneturvallisuus on Suomessa kohtuullisella tasolla eurooppalaisiin valtioihin verrattuna. Uudistettavalla lainsäädännöllä pyritään vaikuttamaan liikenneturvallisuustilanteen paranemiseen. Sen mittaaminen, kuinka paljon uusi lainsäädäntö vaikuttaa liikenneturvallisuuteen, on vaikea tehtävä.”

Nykyinen liikenneturvallisuuden taso ei ole riittävä. Suomi on sitoutunut sekä kansallisesti että kansainvälisesti jatkuvaan liikenneturvallisuuden parantamiseen. EU:n liikenneturvallisuustavoitteen mukaan liikennekuolemien määrä pitää puolittaa vuoden 2010 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Tavoitteen mukaan Suomessa liikennekuolemien määrä saa vuonna 2020 olla enintään 136 henkeä. Vuonna 2017 tieliikenteessä kuoli ennakkotietojen mukaan 212 ihmistä.

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA